

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **R. Z.**, zastoupen JUDr. Pavlem Roubalem, advokátem se sídlem Otýlie Beníškové 1664/14, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2020, č. j. OAM-445/ZA-ZA11-VL16-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 7. 2021, č. j. 60 Az 51/2020 – 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozhodnutí krajského soudu

[1] Žalobce podal dne 16. 7. 2020 žádost o udělení mezinárodní ochrany. K žádosti za přítomnosti tlumočnice sdělil, že se narodil a žil v Ivanofrankivské oblasti na Ukrajině; nikdy nebyl členem politické strany a nebyl nijak politicky aktivní; je zcela zdravý a do ČR přicestoval z Polska, ve kterém v roce 2019 třikrát pobýval (jednou navštívil tetu, dvakrát zde pracoval). Žádost podal z obavy o svůj život, neboť mu ve vlasti vyhrožovali zabitím za nevrácení celé částky půjčky. Jiné důvody pro podání žádosti žadatel neuvedl.

[2] V pohovoru k žádosti za přítomnosti tlumočnice konstatoval, že po něm věřitelé chtěli vrátit dvakrát tolik, co si půjčil. Na policii se neobrátil, neboť policie je s věřiteli spolčena. Ve vlasti neměl krom těchto problémů žádné jiné. Neměl ani žádné obtíže se státními orgány. Pokud by se vše vyřešilo, na Ukrajinu by se žalobce vrátil.

[3] Žalobce byl dne 7. 10. 2020 za účasti tlumočnicka seznámen se spisem. Podklady pro rozhodnutí si ofotil. Nepřál si uvést žádné nové skutečnosti.

[4] Žalovaný žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, Ukrajina je totiž bezpečnou zemí původu. Žalobce neměl žádné problémy se státními orgány, nebyl politicky aktivní a uváděný důvod není azylově relevantní (je řešitelný pomocí ukrajinského právního řádu – prostředky ochrany či s pomocí ombudsmana).

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu. Tu krajský soud zamítl. Ukrajina je považována Českou republikou, s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti, za bezpečnou zemi původu (vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců). Tuto skutečnost žalobce v řízení nevyvrátil (nezpochybnil). Námitku žalobce, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť v průběhu řízení namítal i to, že je pronásledován za své politické názory (schvaluje anexi Krymu), soud shledal nedůvodnou. V celém řízení mu byl k dispozici tlumočník a o svých právech byl poučen. Skutečnosti tvrzené až v žalobě ve správním řízení nevzněl a přičí se naopak jím uvedeným informacím o politickém přesvědčení či aktivitě.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] V kasační stížnosti žalobce (stěžovatel) uvádí, že zásadním důvodem, pro nějž žádá mezinárodní ochranu, který však nebyl zachycen v protokole z pohovoru, je prosazování jeho politických názorů týkajících se anexe poloostrova Krym. Jde o otázku rozdělovací ukrajinskou společnost a přesahující vlastní zájmy stěžovatele. Rozhodnutí žalovaného, které tuto otázku zcela pominulo, je pro výše uvedené nepřezkoumatelné a krajský soud jej z tohoto důvodu měl zrušit.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění rozsudku krajského soudu a své vlastní rozhodnutí. Připomněl, že stěžovatel pochází z vesnice Neresnytsja, která není konfliktem na východu země dotčena.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je ovšem také její přijatelnost. Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k výkladu tohoto pojmu srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[9] Krajský soud správně upozornil na skutečnost, že ve správním řízení byli k dispozici postupně dva tlumočníci a stěžovatel byl při každém pohovoru řádně poučen o svých právech. Jeho tvrzení o nezanesení zásadního důvodu pro udělení mezinárodní ochrany (pronásledování za politické názory k anexi Krymu) se přičí skutečností přímo uváděným stěžovatelem, přičemž není dobře možné, aby tlumočnickovi i žalovanému uniklo něco tak „zásadního“ jako je hlavní důvod žádosti o mezinárodní ochranu (s

přihlédnutím k tomu, že slovní spojení „anexe Krymu“ je foneticky téměř totožná v češtině, ukrajinštině i ruštině). Tvrzení stěžovatele je v tomto ohledu zcela nevěrohodné.

[10] Oproti jiným azylovým řízením je v řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůrazněno důkazní břemeno žadatelů. Dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů se u bezpečných zemí původu předpokládá, a proto odpovědnost za prokázání opaku leží právě na žadatelích (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, č. 1749/2009 Sb. NSS). V posuzované věci označení Ukrajiny za bezpečnou zemi původu přeneslo břemeno tvrzení a břemeno důkazní na stěžovatele; rozsah a obsah jím sdělených informací však v daném případě neodůvodňoval přijetí závěru, že by Ukrajina pro stěžovatele nepředstavovala bezpečnou zemi původu.

[11] Nadto se otázkou pronásledování soukromými osobami soud ve své judikatuře již opakovaně zabýval (srov. usnesení ze dne 6. 5. 2021, č. j. 9 Azs 20/2021 – 63, a zde citovaná rozhodnutí). Ukrajinu nelze považovat za zemi, ve které příslušné orgány vůbec nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před pronásledováním způsobeným nestátními subjekty. Nejedná se tedy o azylově relevantní tvrzení ve vztahu k Ukrajině jakožto bezpečné zemi původu. Soud ani nepřehlédl, že tvrzení o pronásledování je toliko velice obecné.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci ani jednoho z důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, tak jak jsou vymezeny ve výše citovaném rozhodnutí (viz odst. [8] shora), pročež nepřikročil k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatele a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 – 33, č. 4170/2021 Sb. NSS.

[14] Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[15] Zbývá dodat, že stěžovatel též požadoval přiznání odkladného účinku kasační stížnosti do doby, než soud rozhodne. Kasační soud o tomto návrhu samostatně nerozhodoval, neboť bez odkladu rozhodl přímo o kasační stížnosti samotné.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2021

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu